

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА

Факультет філології

Кафедра журналістики

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РЕДАКТОРСЬКИЙ ПРАКТИКУМ
(Модуль 1 та Модуль 2)

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма «Журналістика»

Спеціальність 061 «Журналістика»

Галузь знань 06 «Журналістика»

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 6 від “18” грудня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Редакторський практикум (Модуль 1 та Модуль 2)
Статус дисципліни	Вибіркова
Викладач	Савчук Руслана Любомирівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри журналістики
Е-mail викладача	ruslana.savchuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	6 кредитів ЄКТС, 120 год.: Редакторський практикум (Модуль 1) – 3 кредити ЄКТС, 60 год; Редакторський практикум (Модуль 2) – 3 кредити ЄКТС, 60 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Консультації відбуваються у день проведення лекцій та практичних занять (за попередньою домовленістю зі студентами). Можливі також онлайн-консультації через платформи для дистанційного навчання (Zoom, Google Meet тощо)

2. Анотація до навчальної дисципліни

Предметом вивчення дисципліни «Редакторський практикум» (Модуль 1 та Модуль 2) є редагування текстів, підготовка матеріалів до публікації і коректури в журналістській сфері.

Особливості дисципліни. У цьому курсі студенти ознайомлюються з правилами граматики та стилістики; вивчають різні методи редагування та роботи з різними видами текстів (газетні та журнальні матеріали, публіцистичні тексти, наукові статті, рекламні матеріали тощо); аналізують тексти, визначаючи точність, послідовність та достовірність (фактичність).

Успішне засвоєння дисципліни дасть змогу студентам самостійно готувати матеріали різних жанрів, від етапу збору інформації до етапу редагування, що зробить їх конкурентоспроможними на сучасному ринку праці. Застосування усіх знань та навичок, які передбачені курсом «Редакторський практикум», дозволить досягнути найбільшої ефективності журналістських матеріалів, у яких буде враховано особливості сприйняття текстів аудиторією, можливі помилки у сприйнятті інформації, пов'язані із неврахуванням журналістами окремих логічних, композиційних та мовних аспектів створення медійних текстів. Вивчення типових психологічних причин журналістських помилок різного

характеру дасть змогу уникнути їх у професійній діяльності.

Дисципліна передбачає виконання різних завдань, пов'язаних із редагуванням журналістських текстів, що забезпечить студентам необхідний практичний досвід для подальшої професійної самореалізації.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни: узагальнити знання студентів із дисциплін мовознавчих циклів, сформувані їх мовну культуру і сприяти виробленню практичних навичок роботи з конкретним текстом (редагування журналістських текстів).

Основні цілі навчальної дисципліни:

1) з'ясувати аспекти редагування, зокрема й редагування тексту (газетного, рекламного тексту);

2) сформувані уявлення про практичну діяльність редакції друкованого періодичного видання, його структуру, основні способи й форми газетного виробництва;

4) визначити особливості аналізу тексту як методу об'єктивної характеристики й оцінки, а також шляхи вдосконалення рукопису у процесі його підготовки до друку;

5) з'ясувати методику редагування, прийоми і засоби реалізації рекомендацій, сформульованих упродовж редакторського аналізу: різними видами правки (вичитування, доопрацювання, переробки, скорочення), техніку аналізу тематичної, композиційної і логічної організації тексту, роботу з фактологічним матеріалом тощо;

6) розкрити особливості редагування текстів різних жанрів;

7) перевірити засвоєння теоретичного матеріалу за навчальними темами з мовознавчих дисциплін, практичних умінь і навичок студентів під час проведення практичних занять (виконання студентами вправ і завдань, запропонованих для домашнього опрацювання після проведення практичних занять; усний або письмовий експрес-контроль; різні види диктантів; комплексні завдання).

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні та фахові компетентності:

ЗК 02. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 03. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК 02. Здатність формувати інформаційний контент.

Програмні результати навчання:

ПР 02. Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції.

ПР 03. Оцінювати свій чи чужий інформаційний продукт, інформаційну акцію, що організована й проведена самостійно або разом з колегами.

ПР 04. Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел.
 ПР 14. Генерувати інформаційний контент для будь-якого виду ЗМІ за заданою темою з використанням доступних, а також обов'язкових джерел інформації.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	24 год.
Практичні	36 год.
Самостійна робота	120 год.

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
6,7	061 Журналістика	3 курс	Вибірковий

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб
Модуль 1			
Тема 1. Теоретичні засади редагування	2	2	6
Тема 2. Історія виникнення та розвитку редагування	2	2	8
Тема 3. Редактор і текст	-	2	6
Тема 4. Правка як складник редакторського редагування.	2	2	6
Тема 5. Методика редакторського аналізу тексту	2	2	6
Тема 6. Логічні засади редагування тексту	2	2	8
Тема 7. Види журналістських текстів та особливості їх редагування	2	2	8
Тема 8. Різновиди журналістських текстів за їх	-	2	6

жанровими та структурно-стилістичними особливостями			
Тема 9. Методика праці редактора над фактичним матеріалом	-	2	6
Загалом Модуль 1	12	18	60
Модуль 2			
Тема 10. Мовностилістичні особливості медіатексту та завдання редактора	2	2	6
Тема 11. Типові мовні помилки в медіа	2	2	8
Тема 12. Мовні норми. Правила вживання апострофа. Тире в простому двоскладному реченні. Правила вживання м'якого знака. Речення з однорідними членами	2	2	6
Тема 13. Чергування звуків в українській літературній мові. Подвоєння літер для позначення на письмі збігу однакових приголосних звуків. Відокремлені члени речення	2	2	6
Тема 14. Орфограми, пов'язані з правописом префіксів. Правопис складних слів	-	2	6
Тема 15. Вживання великої літери. Речення, ускладнені вставними і вставленими конструкціями. Орфограми, пов'язані з правописом слів іншомовного походження	2	2	6
Тема 16. Особливості відмінювання та правопису іменників. Звертання як синтаксична категорія. Особливості відмінювання та правопису числівників. Складносурядне речення	2	2	8
Тема 17. Особливості правопису дієслівних форм. Складнопірядне речення	-	2	6
Тема 18. Правопис службових частин мови. Пряма мова. Діалог, цитата – спосіб відтворення чужого мовлення	-	2	8
Загалом Модуль 2	12	18	60
Загалом Модуль 1 та Модуль 2:	24	36	120

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою: поточне опитування, тестування та самостійна робота – 40 балів; контрольна робота – 10 балів. Залік – 50 балів.
Вимоги до письмових робіт	Письмова контрольна робота складається із практичного завдання: потрібно відредагувати текст та пояснити особливості редакторської роботи над текстом (10 балів). Термін виконання: контрольна робота виконується на останньому практичному занятті; тривалість написання – 30-40 хв.
Практичні заняття	Робота на практичному занятті (усні відповіді, письмові завдання, тестування) оцінюється за 5-бальною системою залежно від повноти відповіді (правильності виконання) студента.
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання всіх запланованих програмою дисципліни форм навчальної роботи, які підлягають контрольному оцінюванню. Для отримання допуску до підсумкового контролю студентові необхідно отримати мінімум 25 балів за практичні заняття чи завдання самостійної роботи, відпрацювати пропущені практичні заняття. Мінімальна кількість балів для позитивного зарахування курсу – 50 балів.
Підсумковий контроль	Форма контролю – залік; форма здачі – письмова; структура білета і розподіл балів за завдання: 1 завдання – розкрити теоретичне питання (10 балів), 2 завдання – розкрити теоретичне питання (10 балів), 3 завдання – відредагувати текст (10 балів), виконати тести (20 балів).

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи. Заплановано виконання студентами обов'язкових та додаткових декількох видів письмових робіт: обов'язкової письмової контрольної роботи, письмових тестових завдань за темами практичних занять та темами, які винесені на самостійне опрацювання; також додаткових письмових індивідуальних завдань; письмових експрес-опитувань на практичних заняттях. Письмові роботи здобувача вищої освіти повинні демонструвати самостійність виконання поставлених завдань, відсутність ознак повторюваності та плагіату.

Академічна доброчесність. Будь-які форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Списування під час контрольних модульних робіт та екзамену заборонені (зокрема із використанням мобільних девайсів). Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету: 1. Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені

Василя Стефаника. 2. Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності. 3. Положення про запобігання академічному плагиату. 4. Положення про запобігання академічному плагиату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. 5. Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. 6. Лист МОН України «До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності». Ознайомитися із зазначеними положеннями та документами можна за посиланням: <http://surl.li/jmet>

Відвідування занять: Присутність здобувачів вищої освіти на практичних заняттях є обов'язковою. Пропущені з поважних причин заняття мають бути відпрацьовані. Здобувач вищої освіти повинен дотримувати навчально-академічної етики та графіка навчального процесу; бути уважним та відповідальним. Пропущені практичні заняття потрібно відпрацювати, виконавши індивідуальні завдання або виконавши тести за темою. Для отримання допуску до підсумкового контролю студентові необхідно отримати мінімум 25 балів за практичні заняття чи завдання самостійної роботи.

Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується «Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №309 від 19.05.2023 р. Ознайомитися з положенням можна за посиланням: <http://surl.li/kedzc>

Неформальна освіта. Під час навчання студентам пропонується проходження додаткових курсів на платформах Coursera, Prometheus, EdEra, ВУМonline та ін. за відповідним предметним спрямуванням. Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №672 від 24.11.2022). Ознайомитися із положенням можна за посиланням: <http://surl.li/dzryl>

8. Рекомендована література

Базова

1. Антоненко-Давидович Б. Д. Як ми говоримо. Київ : ЦУЛ, 2020. 284 с.
2. Вихованець І. Р., Городенська К. Г., Загнітко А. П., Соколова С. О. Граматика сучасної української літературної мови. Морфологія / за ред. К. Г. Городенської. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2017. 752 с.
3. Гонца І. С., Розгон В. В. Сучасна українська літературна мова: навчально-методичний посібник. Умань : ВПЦ «Візаві», 2017. 262 с.
4. Городенська К. Українське слово у вимірах сьогодення. Вид. 2-ге, істотно оновл. Київ : КММ, 2019. 208 с.
5. Зубков М. Норми й культура української мови фахової спрямованості. Київ : Арій, 2018. 608 с.
6. Мариненко І. Мовна підготовка з редагування : навчальний посібник-практикум. Київ, 2022. 121 с.

7. Микитюк О. Сучасна українська мова: самобутність, система, норма : навч. посібник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2018. 440 с.
8. Пономарів О. Українське слово для всіх і для кожного. Вид. 2-ге. Київ : Либідь, 2017. 360 с.
9. Савчук Р. Л. Редакторський практикум : хрестоматія до дисципліни. Івано-Франківськ, 2021. 276 с.
10. Сербенська О. Голос і звуки рідної мови. Львів : Апріорі, 2020. 280 с.
11. Синявський О. Норми української літературної мови / ред. рада: Л. О. Богуславська, В. М. Бріцин, Д. С. Бураго та ін. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2018. 363 с.
12. Український правопис / Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України, Ін-т укр. мови НАН України. Київ : Наук. думка, 2019. 392 с.
13. Яцимірська М. Г. Культура мови журналіста: навч. посібник. 2-ге вид., перероб. і доп. Львів: ПАІС, 2017. 168 с.

Додаткова

1. Антисуржик. Вчимося ввічливо поводитись і правильно говорити : посіб. / за заг. ред. О. Сербенської. Львів : Апріорі, 2017. 304 с.
2. Бирик С. Оновлена стильова норма засобів масової інформації. *Українська мова*. 2016. № 2. С. 72–81.
3. Бирик С. П., Сюта Г. М. Сучасна ділова культура: усне і писемне спілкування. Київ, 2019. 432 с.
4. Білоусенко П. І. Нариси з українського словотворення (суфікс -чина/-щина): монографія. Київ – Запоріжжя : ЛПКС, 2020. 104 с.
5. Вплив суспільних змін на розвиток української мови / Карпіловська Є. А., Кислюк Л. П., Клименко Н. Ф. та ін.; відп. ред. Є. А. Карпіловська. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2017. 444 с.
6. Гречко О. Додержання лексичних та граматичних норм сучасної української літературної мови. *Дивослово*. 2016. № 6. С. 19–22.
7. Клименко Н. Як народжується слово. 2-ге вид., доповн., переробл. Київ : Академперіодика, 2017. 252 с.
8. Куньч З. Й., Наконечна Г.В., Ментинська І. Б. Позиційне чергування у/в як елемент милозвучності: норма і практика : монографія / за ред. З. Й. Куньч. Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2021. 216 с.
9. Масенко Л. Т. Суржик: між мовою і язиком. 2-ге вид., зі змінами і доповн. Київ: Києво-Могилянська академія, 2019. 232 с.
10. Савчук Р. Л. Специфіка використання графічних аномативів у заголовках сучасних медійних текстів. *Ricerche scientifiche e metodi della loro realizzazione: esperienza mondiale e realta domestiche: Raccolta di articoli scientifici «ΛΟΓΟΣ» con gli atti della I Conferenza scientifica e pratica internazionale (T. 2), Bologna, May 14, 2021. Bologna-Vinnitsia: Associazione Italiana di Storia Urbana & Piattaforma scientifica europea, 2021. P. 30–31. 146 p.*
11. Склярєнко В. Г. Історія українського наголосу. Дієслово. Київ : Наук. думка, 2017. 660 с.
12. Струганець Л. В., Данилків Н. В. Вербальний континуум української мови. Практикум : навчальний посібник. Тернопіль : Осадца Ю. В., 2020. 100 с.
13. Струганець Л., Ленько О. Українська мова в національному телефірі: моніторинг реалізації комунікативних ознак : монографія. Тернопіль : Осадца Ю. В., 2019. 120 с.

14. Цар І. М. Українське повсякденне мовлення в міському молодіжному середовищі: монографія. Київ : Наукова думка, 2021. 224 с.

15. Шутьська Н. М., Зінчук Р. С. Помилконебезпечні синтаксичні місця на сторінках друкованих ЗМІ. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні комунікації*. Том 30 (69) № 1 Ч. 1 2019. С. 48–53.

Онлайн-ресурси:

1. «Горох» (тлумачний, орфографічний, фонетичний словники, словники римувань, синонімів, перекладів, частотний, етимологічний, фразеологічний словники, словник афіксальних морфем). URL: <https://goroh.pp.ua/>

2. Велика чи мала літера. URL: <http://velyka-chy-mala-litera.wikidot.com/>

3. Граматичний словник. URL: <http://www.mova.info/grmasl.aspx>

4. Лінгвістичний портал. URL: <http://www.mova.info>

5. Практичний словник синонімів української мови: близько 15000 синонімічних рядів / С. Караванський. URL: <http://slovopedia.org.ua/41/53392-0.html>

6. Словник афіксальних морфем української мови / Н. Ф. Клименко, Є. А. Карпіловська, В. С. Карпіловський. URL: <http://surl.li/pwdxy>

7. Словники й енциклопедії. URL: <https://slovnyk.me/>

8. Словники онлайн. URL: <http://rozum.org.ua/>

9. Українська мова: енциклопедія. URL: <http://litopys.org.ua/ukrmova/um.htm>

10. Український правопис 2019 року. URL: <https://2019.pravopys.net>

Викладач: **Савчук Руслана Любомирівна**,
доцент кафедри журналістики